

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2019-240

2.4.2019

Frende Skadeforsikring AS

Retts hjelp

Tvist om tilbakebetaling av lån – sammenheng med sikredes yrke eller erverv?

Sikrede lånte bort kr 680 000 ved låneavtale 30.7.12. Ifølge avtalen skulle sikrede motta 10 % rente, samt tilgodeses 10 % avkastning i et firma for hele 2013. Da firmaet ikke ga noe avkastning, og sikrede ikke mottok oppgjør etter låneavtalen, så ble det inngått en tilleggsavtale 16.7.13. Den nye avtalen hadde flere punkter, bl.a. at det tidligere lånet på kr 680 000 skulle videreføres og dersom sikrede ikke mottok tilbakebetaling innen 36 måneder, så måtte låntaker innbetale lånet i sin helhet inklusive renter. Det oppstod tvist med låntaker da sikrede ikke mottok tilbakebetaling av lånet. Sikrede krevde dekning for retts hjelpsutgifter og anførte at tvisten kun gjaldt tilbakebetaling av et privatlån mellom to privatpersoner. Selskapet avsto sikredes søknad om retts hjelpdekning med henvisning til unntaket for tvist som har sammenheng med sikrede yrke eller erverv, og anførte at formålet med utlånet var å tjene penger. Nemnda kom til at tvisten hadde sammenheng med sikredes erverv.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for retts hjelpsutgifter og spørsmålet om tvisten har sammenheng med sikredes erverv.

Sikrede har retts hjelpforsikring som bl.a. unntar:

1. Tvist som har sammenheng med sikredes yrke eller erverv, herunder styreoppdrag. (...)

Sikrede (M.L) og hennes samboer E.V inngikk den 30.7.12 en låneavtale med J.L. som låntaker. Alle tre er privatpersoner. Avtalen har følgende innhold:

Låneavtale

M.L og E.V har utstedt et lån til J.L pålydende kr 680 000 i henhold til følgende betingelser:

- Lånebeløpet betales tilbake ved første avkastning inkl. 10 % rente.
- M.L og E.V tilgodeses 10 % av J.Ls avkastning i firmaet C.T.TNHH GIS DINH for hele 2013.
- Sikkerhet for lånet er 39 % eierskap i L. Invest.

Da sikrede ikke mottok avkastning/oppgjør/utbytte etter låneavtalen, inngikk M.L og J.L 16.7.13 en tilleggsavtale med følgende innhold:

AVTALE

Mellom J.L (L.Innvest) og M.L.

1. J.L (L. Invest) overfører Firmaet JL 100 % til M.L mot at M.L innbetaler kr 180 000 til C.T.T.F. (...) M.L opprettholder således J.L (L. Invest) sin investering i C.T.F.2 med samme avtale som M.L allerede har med C.T.F.1 og 2.
3. Tidligere lån fra M.L kr 680 000 til J.L (L.Innvest) opprettholdes etter avtalen med tillegg at all utbytte utbetales fra C.T.F.1 inklusive 10 % årlig rente til M.L inntil beløpet er innbetalt i sin helhet.

4. Deretter deler J.L og M.L innbetalt beløp kr 680 000 hvor J.L og M.L eierpost i C.T.F er kr 340 000 på hver og hvor videre utbytte deles og utbetales i forhold til tidligere avtaler.

5. Er ikke beløpet i punkt 3 innbetalt innen 36 mnd. fra d.d., innbetaler J.L (J.Innvest) beløpet i sin helhet inklusive renter til M.L.

6. Avtalen innebærer at J.L (J. Invest) tar seg av distribusjon/fortolling av C.T.Fs produkter i Norge etter avtale med M.L.

Sikrede hadde allerede den 13.7.18 kontaktet selskapet for dekning under rettshjelpforsikringen og med følgende kommentar:

Sender etter avtale per telefon vedleggende du ikke fikk opp. Vedlegger også mine kommentarer til brevet fra S. advokatfirma.

Selskapet avsto kravet samme dag og mente at unntaket for yrke og erverv kom til anvendelse.

Sikrede sendte inn stevning til Asker og Bærum tingrett den 28.9.18.

Ifølge stevningen dreide tilleggsavtalen seg om salg av truser og innebar at sikrede skulle overta salget i Norge gjennom Firmaet JL, og at J.L Invest skulle benyttes av Firmaet JL som en leverandør ved fortolling, lager- og transporttjenester. Låneavtalen fra 2012 skulle videreføres.

Sikrede overførte 17.7.13 kr 180 000 i samsvar med tilleggsavtalen. I stevningen s. 7 gir sikrede følgende forklaring på forholdet mellom første låneavtale og tilleggsavtalen:

Tilleggsavtalen oppstiller to alternative tilbakebetalingsløp. Lånet skal tilbakebetales via mottak av J.Ls eventuelle andel av utbytte fra C.T.T.G.D the Family LTD 1 eller 2. For det tilfelle at J.L ikke mottok utbytte fra selskapene så skulle man falle tilbake på at J.L personlig, og senest innen 36 mnd. skulle innbetale hele lånebeløpet på kroner 680 000 på påslag av 10 % renter til M.L. Tilleggsavtalens pkt. 5 oppstiller med andre ord at lånet forfalt i sin helhet til betaling den 16. juli 2016.

M.L har ikke mottatt dekning for lånet via J.Ls utbytte eller ved mottak av annen form for avkastning fra noen av selskapene C.T.T.G.D the Family LTD 1, 2 eller 3. J.L har ikke tilbakebetalt lånet med påslag av avtalte renter.

I stevningen nedla sikrede påstand om at J.L. skulle tilbakebetale lånet på kr 680 000. Verken innholdet i J.Ls tilsvare, eller hans fremstilling av faktum, påstander og rettslige anførsler er kjent.

Saken ble innklaget til Finansklagenemnda den 13.11.18.

Sikrede og J.L. inngikk rettsforlik 19.12.18.

Sikrede krever dekning for rettshjelpsutgifter og avviser at tvisten har sammenheng med erverv. Saken som utgjør grunnlaget for søknaden om rettshjelpsdekning omhandler tilbakebetaling av et privat lån fra sikrede til J.L pålydende kr 680 000 med påslag av avtalt rente 10 % per år, som er tilnærmet samme nivå som forsinkelsesrenten i denne perioden. I hovedavtalen hadde sikrede et avtaleregulert og prioritert krav på å motta 10 % av J.Ls eventuelle avkastning i et firma i 2013 til dekning for deler av lånet til J.L.

Sikrede avviser at det forelå sikkerhet for kravet ved eierskap av prosentandel i et firma. Dette firmaet er et enkeltpersonforetak, og det er ikke anledning til å stille eierskap i et enkeltpersonforetak til sikkerhet for et krav.

Sikrede har ikke lånt ut pengene med formål å oppnå avkastning, utbytte eller annet erverv, og det kan derfor ikke regnes som erverv i vilkårenes forstand.

Selskapet avviser ansvar og viser til unntaket for tvist som har sammenheng med sikredes yrke eller erverv. Selskapet har tatt utgangspunkt i låneavtalen, som viser at formålet er knyttet til næring og ervervsbegrepet. Lånebeløpet er høyt og rentesatsen kombinert med en prosentandel

av overskuddet i bedriften utlånet ble gjort til, viser at formålet ved utlånet var å tjene penger. Tilleggsavtalen viser også klart at avtalen er økonomisk motivert.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig under rettshjelpforsikringen.

Forsikringen har unntak for tvist som gjelder yrke eller erverv. Begrepet "erverv" betyr virksomhet for å tjene penger. Den aktuelle tvisten gjelder et lån på kr 680 000 fra sikrede til en annen privatperson. Hensikten med et lån vil i utgangspunktet være å oppnå en rente og/eller andre fordeler, og dette er "erverv". Nemnda har imidlertid i tidligere uttalelser lagt til grunn at formålet med begrensningen for erverv i rettshjelpdekningen er å avgrense mot virksomhet med mer profesjonelt preg, jf. FSN-4684, FSN-7035, FKN-2010-167 og FKN-2010-413. Nemnda har derfor lagt til grunn at tvist forbundet med enkeltstående investeringer foretatt av en privatperson er omfattet av rettshjelpforsikringen. Grensen mellom ikke profesjonelt og profesjonelt erverv beror på en helhetsvurdering med utgangspunkt i størrelsen og arten av de konkrete investeringer tvisten gjelder, sikredes plasseringshorisont og risikovilje, omfanget av annen eller tidligere aktivitet fra sikrede og sikredes øvrige inntekt og formuesforhold.

Det aktuelle lånet er inngått med 10 % rente. Dette er høyere enn renten man får ved f.eks. en sparekonto i banken, men ikke i seg selv nok til at det dreier seg om ervervsvirksomhet med profesjonell karakter.

På den annen side sier låneavtalen også at sikrede skal ha 10 % av låntakers avkastning ved sin virksomhet i 2013. Sikrede anfører at avkastningen skulle utgjøre en del av tilbakebetalingen av lånet på kr 680 000. Nemnda forstår imidlertid avtalen slik at J.L. skulle tilbakebetale lånebeløpet på kr 680 000 med 10 % rente pluss 10 % avkastning fra virksomheten i 2013. Det er ikke klart for nemnda hvilke forventninger J.L. eller sikrede hadde til muligheten for avkastning i 2013 da låneavtalen ble inngått i 2012, men 10 % rente pluss 10 % avkastning gir lånet et mer profesjonelt preg enn en ren rentebærende investering.

Sikrede har anført at tvisten alene dreier seg om at hun skulle få tilbake lånebeløpet fra den opprinnelige låneavtalen fra 2012. Dette stemmer med sikredes påstand i stevningen, men motparten har flere innvendinger både til låneavtalen og tilleggsavtalen og sammenhengen mellom de to avtalene. I den helhetsvurderingen som skal foretas for å se om ervervet har profesjonelt preg må imidlertid avtalene sees i sammenheng. Det første lånet ble i utgangspunktet gitt uten noe form for sikkerhet. Beløpet var relativt stort, og sikrede skulle få både 10 % rente og avkastning fra låntakers virksomhet i 2013. Da J.L. ikke fikk noe avkastning/utbytte fra denne virksomheten i 2013, inngikk sikrede og J.L. en tilleggsavtale hvor sikrede overfører ytterligere kr 180 000 mot å overta ett av selskapene til J.L. Samlet sett mener nemnda dette har karakter av profesjonell ervervsvirksomhet.

Dette innebærer at unntaket kommer til anvendelse, og at kostnader til rettshjelp ikke er omfattet av forsikringen.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant), Elisabeth Okkenhaug (selskapsrepresentant), Hege Sundby (forbrukerrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).